

Остапович Інна Петрівна,
начальник сектору ювенальної превенції
УПД ГУНП у Волинській області
м. Луцьк, Україна
ORCID ID 0000-0002-5025-539X

ПРАВОВІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Стаття присвячена проблематиці дослідження психолого-правових аспектів професійної діяльності поліцейських у підрозділах ювенальної превенції в контексті виконання ними професійних обов'язків. Викладено теоретичне обґрунтування професіограми поліцейського ювенальної превенції, розкрито психологічні характеристики його професійної діяльності та вимоги до загальних і спеціальних професійних здібностей. На підставі експериментального дослідження визначено рекомендовані для відповідної професійної діяльності якісні психологічні показники та критерії професійної непридатності.

Ключові слова: Національна поліція, професійна діяльність, ювенальна превенція, професіограма, особистісний профіль, індивідуально-психологічні особливості, професійні компетентності.

Перетворення, які відбуваються у сучасному українському суспільстві, постійно ставлять нові вимоги до особистості поліцейського та до його професійних якостей. Особливої актуальності це питання набуває в контексті діяльності поліції у сфері захисту прав і свобод дитини та посиленні захисту дитинства.

Діяльність поліцейського ювенальної превенції пов'язана з виконанням низки важливих завдань і висуває підвищені вимоги до їх індивідуально-психологічних особливостей, а також професійних знань, умінь та навичок.

Дослідженню психологічних аспектів поліцейської діяльності присвятило увагу чимало науковців як у нашій країні, так і за кордоном (В.Г. Андросюк, О.М. Бандурка, В.І. Барко, О.О. Євдокімова, В.О. Криволапчук, О.Ю. Кондратьєв, Я.В. Костенко, Л.І. Казміренко, В.С. Медведєв, О.В. Шаповалов, Г.О. Юхновець, С.І. Яковенко, В.Є. Петров, М. Дюнєтт, Дж. Фланаган та інші). У своїх наукових працях вони розкривають зміст правоохоронної діяльності, вимоги до індивідуальних, психологічних, психофізіологічних і особистісних властивостей працівників, визначають сукупність професійно важливих якостей, необхідних для оволодіння професією, пропонують професіограми і психограми за окремими спеціалізаціями поліцейської діяльності. Проте дослідженню психологічних аспектів діяльності поліцейського ювенальної превенції та питанню його професіографічного вивчення уваги приділялося недостатньо.

© Ostapovych Inna, 2021

Метою статті є визначення і узагальнення психологічних та правових аспектів професійної діяльності та розробка професіограми поліцейського ювенальної превенції.

Для того, щоб скласти повноцінну професіограму поліцейського ювенальної превенції, необхідно було визначити найголовніші особливості цієї професійної спеціалізації.

Підрозділи ювенальної превенції забезпечують, у порядку установленому нормативно-правовими актами Міністерства внутрішніх справ та Національної поліції України, діяльність щодо здійснення профілактики адміністративних і кримінальних правопорушень серед дітей, захист дітей від посягань та жорстокого поводження щодо них, залучаючи інші владні органи у межах їх компетенції.

Відповідно до законодавства та інших нормативно-правових актів [1, 3] поліцейський ювенальної превенції у процесі службової діяльності виконує наступні *завдання*: здійснює профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню дітьми кримінальних і адміністративних правопорушень; виявляє причини і умови, які сприяють вчиненню дітьми правопорушень, вживає заходів (в межах своєї компетенції) для їх усунення; веде профілактичний облік дітей, схильних до вчинення правопорушень та проведення із ними заходів індивідуальної профілактики; бере участь в установленні місцезнаходження дитини в разі її безвісного зникнення чи отриманні даних для цього в межах кримінального провадження, відкритого за фактом її безвісного зникнення; вживає заходів щодо запобігання та протидії домашньому насильству, вчиненому дітьми та стосовно них, а також жорстокому поводженню з дітьми; здійснює діяльності, пов'язану із захистом права дитини на здобуття загальної середньої освіти; вживає заходів щодо запобігання дитячій бездоглядності, у тому числі здійснення поліцейського піклування щодо неповнолітніх осіб; здійснює у межах своєї компетенції досудове розслідування кримінальних проступків у формі дізнання; взаємодіє з іншими підрозділами поліції, органами державної влади, міжнародними і громадськими організаціями, органами місцевого самоврядування та об'єднаними територіальними громадами з питань забезпечення прав та законних інтересів дітей; здійснює інші завдання визначені Законом України “Про Національну поліцію”.

Поліцейський ювенальної превенції здійснює свою діяльність на принципах верховенства права, дотримання прав і свобод людини, законності, відкритості та прозорості, взаємодії з населенням на засадах партнерства.

У своїй діяльності він керується: Конституцією України, Законами України (“Про Національну поліцію”, “Про охорону дитинства”, “Про освіту”, “Про запобігання та протидію домашньому насильству”, “Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей” та інші), Указами Президента України (“Про першочергові заходи щодо захисту прав дітей” від 11.07.2005 № 1086, “Про заходи щодо забезпечення захисту прав і законних інтересів дітей” від 05.05.2008 № 411 та інші), міжнародними договорами України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, розпорядчими документами МВС України та Національної поліції України, іншими нормативно-правовими актами,

інструктивними та методичними документами, що регулюють діяльність щодо профілактики адміністративних і кримінальних правопорушень серед дітей, захисту дітей від посягань та жорстокого поводження з ними, запобігання дитячій бездоглядності, захистом права дитини на здобуття загальної середньої освіти тощо.

Для вирішення зазначених вище завдань поліцейській ювенальній превенції має застосовувати, в передбаченому законом порядку, такі *методи*, як бесіда, спостереження, опитування громадян, психологічний вплив, дослідження предметів і документів, ідентифікацію особистості тощо.

Діяльність поліцейського ювенальній превенції має індивідуальний або груповий характер. Вона є складовою складної соціально-правової системи суспільства, вирішує поставлені державою завдання правосуддя, особистої та публічної безпеки, боротьби зі злочинністю. Враховуючи це, діяльність поліцейського ювенальній превенції переважно належить до групи професій типу “людина – людина”, рідше “людина – знакова система”. Зміст цієї діяльності визначається чинними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами.

Спілкування в професійній діяльності поліцейського ювенальній превенції є постійним та здійснюється безпосередньо ним зі значною кількістю людей. Комунікативний аспект у цій діяльності є домінуючим, оскільки спілкування з різними категоріями громадян є одним з основних шляхів отримання інформації.

Професійну діяльність поліцейського ювенальній превенції супроводжує низка негативних чинників, до яких належать: значні фізичні та психічні навантаження, зумовлені дефіцитом часу або інформації; порушення регламентованого режиму праці та відпочинку; перевищення встановлених нормативів тривалості робочого часу; порушення режиму харчування; постійний вплив стресових факторів та конфліктних ситуацій; загроза життю та здоров'ю; небезпека зараження в процесі службової діяльності небезпечними захворюваннями тощо.

Успішне виконання поліцейським ювенальній превенції службових обов'язків потребує наявності у нього відповідних індивідуально-психологічних якостей, правових і психолого-педагогічних знань, а також багатьох спеціальних умінь.

Поліцейський підрозділ ювенальній превенції повинен *знати*: Конституцію України; акти законодавства, що стосуються діяльності Національної поліції України; укази Президента України, постанови Верховної Ради України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, розпорядчі документи МВС України, інші нормативно-правові акти, інструктивні та методичні документи, що регулюють діяльність підрозділу ювенальній превенції; особливості виявлення причин та умов, що сприяють учиненню кримінальних та інших правопорушень дітьми; порядок вжиття заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку, реагування на заяви та повідомлення про кримінальні та адміністративні правопорушення або події, запобігання та протидії домашньому насильству або насильству за ознакою статі; особливості здійснення профілактичної роботи, спрямованої на запобігання вчиненню правопорушень дітьми; порядок організації роботи щодо взаємодії з населенням та безпосередньо з дітьми; дислокацію закладів дошкільної освіти, загальної середньої освіти, професійно-технічної освіти, вищої

освіти, позашкільної освіти, відповідних служб та органів державної влади, підрозділів НПУ, ДСНС, закладів охорони здоров'я тощо; порядок проведення у межах компетенції досудового розслідування кримінальних проступків у формі дізнання; правила ділового етикету та професійної етики; порядок застосування й використання в межах своєї компетенції поліцейських превентивних заходів та поліцейських заходів примусу; заходи безпеки, умови та порядок зберігання, правила поводження зі спеціальними засобами, табельною вогнепальною зброєю та боеприпасами; порядок і тактику дій при виникненні надзвичайних ситуацій (подій) та інших позаштатних ситуацій.

Поліцейський ювенальної превенції також повинен мати знання з основ педагогіки, загальної і вікової психології, психології спілкування, які допоможуть йому вести бесіди з дітьми різних вікових категорій, допитувати правопорушників та свідків подій з урахуванням їх вікових особливостей, попереджувати і вирішувати конфлікти, здійснювати на них вплив виховного та превентивного характеру, протистояти негативному впливу стресових чинників тощо.

Поліцейський ювенальної превенції повинен *уміти*: виявляти причини та умови, що призводять до вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень серед дітей, уживати заходів для їх усунення; уживати заходи, які спрямовані на усунення загроз життю, здоров'ю фізичних осіб, публічній безпеці й порядку; запобігати та протидіяти домашньому насильству відносно дітей, здійснювати практичну діяльність із соціально-педагогічної, правової та психологічної підтримки сім'ї, дітей і підлітків, захисту їх прав та законних інтересів; аналізувати соціально-педагогічні явища та визначати ефективність психолого-педагогічних умов виховного процесу, соціалізації та розвитку особистості; використовувати засоби соціально-педагогічного та психологічного корекційного впливу на дитину та групу дітей з метою подолання негативних психологічних станів у середовищі їх життєдіяльності, зокрема і неформальному; застосовувати методи формування у дитини установки на здоровий спосіб життя, толерантності у взаємодії з навколишнім світом і продуктивного подолання життєвих труднощів; працювати з інформацією стосовно об'єктів професійної уваги; складати адміністративно-процесуальні документи (протоколи, рапорти, доповідні записки тощо), кваліфіковано розглядати заяви, звернення, скарги громадян й приймати за ними обґрунтовані рішення; володіти комплексом професійно важливих комунікативних умінь, зокрема, налагоджувати довірчі стосунки з різними категоріями населення, вміти застосовувати методи психолого-педагогічного впливу на різні категорії громадян, володіти навичками конструктивного вирішення конфліктних ситуацій; вести облік та супроводжувати в межах своєї компетенції процес ресоціалізації неповнолітніх із девіантною поведінкою, в тому числі в процесі відбування ними умовних покарань, також супроводжувати процес їх адаптації після звільнення з пенітенціарної установи або випуску зі спеціального навчально-виховного закладу для дітей і підлітків із девіантною поведінкою; організовувати спільну діяльність із представниками інших служб та громадських організацій щодо виконання професійних завдань та питань пов'язаних із захистом прав та інтересів дітей; правильно

й своєчасно застосовувати й використовувати в межах своєї компетенції поліцейські превентивні заходи та поліцейські заходи примусу; правильно оформлювати службові документи, аналізувати та планувати свою роботу, вести її облік і звітність; надавати невідкладну (зокрема домедичну) допомогу особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я.

До ключових та загальнопрофесійних *компетентностей* поліцейського ювенальної превенції відносяться [7]: знання основ конституційного права; дотримання вимог забезпечення прав і свобод людини та громадянина; дотримання норм професійної етики; дотримання толерантності та принципу недискримінації в роботі; здатність ефективно спілкуватися; стресостійкість; здатність ефективно взаємодіяти з населенням на засадах партнерства; дотримання вимог законодавства щодо запобігання та протидії домашньому насильству; знання правових та організаційних основ діяльності Національної поліції України; уміння правильно оформляти службові документи; відповідальне ставлення до службової діяльності; здатність працювати в команді; дотримання професійної етики; здатність запобігати конфліктним ситуаціям і знаходити шляхи їх розв'язання; адаптивність і витривалість; належний рівень фізичної підготовки; самостійність прийняття рішень; здатність діяти в нестандартних ситуаціях; уміння планувати службову діяльність; прагнення самовдосконалюватися шляхом набуття нових знань, умінь і навичок.

Окремою складовою професіограми є характеристика *психологічних та психофізіологічних особливостей* діяльності поліцейського ювенальної превенції.

Розкриваючи особливості *сенсорно-перцептивної сфери* особистості поліцейського ювенальної превенції необхідно зазначити, що він повинен мати високу чутливість зорового, слухового, дотикового і нюхового аналізаторів; розвинений вестибулярний апарат, добре орієнтуватися у просторі та часі.

Також поліцейському ювенальної превенції необхідно володіти розвинутими *пізнавальними процесами*. Такі якості *уваги*, як висока стійкість, концентрація, переключення, розподіл і обсяг; здатність помічати зміни.

Він повинен мати хорошу оперативну і довготривалу *пам'ять*; добрі показники зорової, слухової, рухової словесно-логічної та образної пам'яті, бути спроможним легко запам'ятати словесно-логічний матеріал (терміни, цифри, літери, прізвища), колір, форму, величину, рух та розташування об'єктів, особливості зовнішнього вигляду та поведінки людини; вміти чітко відтворювати інформацію в необхідний момент, точно передавати те, що почув.

Високі вимоги також висуваються до якостей *мислення*: поліцейського ювенальної превенції потрібно мати високу швидкість, гнучкість й оригінальність мислення. У нього повинні бути розвинуті здібності до розумових операцій порівняння, узагальнення, систематизація, індукція.

Професійна діяльність поліцейського ювенальної превенції висуває підвищені вимоги до рівня його *психомоторних властивостей*, а саме достатньо висока швидкість простої реакції і реакції на рухомий об'єкт; достатня точність і координованість рухів.

Поліцейський ювенальної превенції має володіти розвинутими *мовленнєвими функціями*: значним словниковим запасом, чіткою вимовою, здатністю точно і лаконічно висловити думку.

Також діяльність поліцейського ювенальної превенції висуває певні вимоги до його *загальних і спеціальних професійних здібностей*.

Він повинен мати середній або вищий за середній рівень вербального (словесного) та невербального (практичного) інтелекту, середній рівень креативності; сформовані розумові операції аналізу і синтезу, індукції та дедукції, абстрагування й узагальнення, дивергентного мислення, вміння порівнювати, виділяти головне, класифікувати. Крім того, він має вміти застосовувати й використовувати заходи поліцейського примусу: фізичний вплив (силу), спеціальні засоби, вогнепальну зброю.

Професійна діяльність поліцейського ювенальної превенції потребує розвинутих *комунікативних здібностей*. Він повинен бути наполегливим і переконливим у спілкуванні, вміти здійснювати візуальну діагностику людини та її поведінки, надавати об'єктивну оцінку діям та вчинкам опонента, впливати на співрозмовника, привертати увагу і зацікавлювати людей, викликати в них почуття довіри; швидко встановлювати контакти з новими людьми; знаходити необхідний тон розмови, переконувати, визначати індивідуальні особливості співрозмовника, досягати поставленої мети в процесі спілкування, відстоювати власну думку.

Для професійної діяльності поліцейського ювенальної превенції є важливими *організаційні здібності* – здатність працювати в колективі, планувати діяльність, прогнозувати результат діяльності, регулювати і контролювати власні дії, за необхідності бути лідером у групі.

Що стосується індивідуально-психологічних особливостей, поліцейський ювенальної превенції повинен мати *сильний або середньо-сильний тип нервової системи*, що пов'язано з необхідністю витримувати значне емоційне навантаження, долати почуття страху, невпевненості, невизначеності; високу психофізіологічну витривалість і працездатність; високу або середню лабільність нервових процесів.

Аналіз усередненого *мотиваційного профілю* особистості поліцейського ювенальної превенції дозволяє зробити висновок про те, що превалюючими є прагнення: високої заробітної плати та матеріальної винагороди, бажання мати роботу з певними соціальними гарантіями; цікавої та суспільно-корисної праці; чіткого структурування роботи, наявності зворотного зв'язку та інформації, яка дозволяє оцінювати результати роботи; визнання з боку інших людей їх досягнень та успіхів; належних умов праці; автономності та самовдосконалення.

Рисами *темпераменту*, характерними для нього повинні бути висока предметна і соціальна активність (темп), високий рівень соціальної та середній – предметної ергічності, середній рівень предметної і соціальної пластичності та низький рівень предметної та соціальної емоційності.

Аналіз усередненого профілю особистості поліцейського ювенальної превенції дозволяє охарактеризувати його як лінійний, що свідчить про гармонійність особистості, рівноваженість особистісних якостей. Отже, поліцейського ювенальної

превенції можна охарактеризувати як людину зі стеничним типом реагування, високою активністю і високим рівнем домагань, високою лабільністю (емотивністю), контрольованістю емоційних реакцій.

Особистості поліцейського ювенальної превенції властиві такі стійкі характерологічні особливості, як: екстраверсія, спонтанність, лабільність, оптимізм, практичність. У міжособистісних стосунках фахівці прагнуть лідерської позиції, є відкритими, комунікабельними.

Аналіз особливостей індивідуальних профілів дозволив виокремити із вибірки поліцейських ювенальної превенції три варіації типів: для першого характерним є екстравертованість і спонтанність, вони добре працюють і взаємодіють із населенням, люблять спілкуватися, є активними та ініціативними; для другого характерною є тенденція до лідерства, наполегливість, старанність, раціональність. Вони послідовні та цілеспрямовані, прагнуть допомагати іншим, виявляють співчуття і розуміння; для третього притаманна врівноваженість стеничних і гіпостеничних рис характеру, вони є спонтанними, активними, виявляють високий рівень домагань і мотивації досягнення, водночас є сензитивними, більш чутливими до впливу середовища, можуть добре працювати з документами, виконувати монотонну роботу.

Щодо *емоційно-вольових* якостей, то для поліцейського ювенальної превенції мають бути притаманні: емоційна стійкість, урівноваженість і самовладання в конфліктних та стресових ситуаціях, рішучість, здатність брати на себе відповідальність у складних ситуаціях, вірно оцінювати свої сили і можливості, наполегливість і гнучкість у досягненні мети.

Серед *найважливіших* експерти виділяють такі індивідуально-психологічні якості поліцейського ювенальної превенції (в порядку зменшення значущості): 1) комунікативні, 2) мислительні, 3) лідерські, 4) вольові, 5) мовленнєві, 6) атенційні, 7) імажинативні, 8) емоційні, 9) психомоторні, 10) сенсорно-перцептивні.

Узагальнюючи зазначене вище, можемо зробити висновок, що успішність та ефективність діяльності поліцейського ювенальної превенції значною мірою залежать від ступеня сформованості у нього *професійно важливих якостей*, що визначається такими ознаками (перераховані за рангом важливості):

- 1) високий або середній рівень комунікативних здібностей;
- 2) середній та вищий за середній рівень загальних здібностей (вербального та невербального інтелекту, креативності);
- 3) середньо-сильний тип нервової системи, високий або середній рівень її лабільності;
- 4) високий рівень розвитку спеціальних професійних здібностей;
- 5) сформованість характерологічних рис (спонтанність, сміливість, екстравертованість, упевненість, оптимізм, наполегливість, самоконтроль тощо);
- 6) сформованість властивостей темпераменту (темпу, ергічності, пластичності);
- 7) середній або високий рівень самоактуалізації;
- 8) сформованість емоційно-вольових якостей (здатність долати труднощі, брати на себе відповідальність, емоційна стійкість у стресових ситуаціях);

9) достатній рівень розвитку пізнавальних процесів (сприйняття, уваги, пам'яті, мислення);

10) високий рівень психомоторних властивостей (простої реакції та реакції на рухомий об'єкт).

11) достатня чутливість аналізаторів (зорового, слухового, дотикового, нюхового).

Наведена професіограма має допомогти привести у відповідність психологічні властивості, знання, вміння і навички працівника та вимоги професійної діяльності підрозділу ювенальної превенції. Це сприятиме вдосконаленню процесу професійно-психологічного добору і підготовки таких працівників та урахуванню їх індивідуально-психологічних та професійних якостей під час призначення на посади до підрозділів ювенальної превенції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40–41. Ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 06.03.2021).

2. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24.01.1995 № 20/95-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 6, ст. 35. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 06.03.2021).

3. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18#Text> (дата звернення: 06.03.2021).

4. Барко В.І., Ірхін Ю.Б., Нещерет Т.В. та ін. Професіографічний опис основних видів діяльності в органах внутрішніх справ України: практич. посіб. Київ: КНУВС, Друкарня МВС, 2007. 100 с.

5. Карпіловська С.Я., Мітельман Р.Й., Синявський В.В. та ін. Основи професіографії: навч. посіб. Київ: МАУП, 1997. 148 с.

6. Ковзирідзе М.А. Профессиография и психологические основы профессиоведения: учеб. пособие. Москва: РУТ (МИИТ), 2018. Ч. I. 60 с.

7. Остапович В.П., Дубова І.О., Барко В.І. та ін. Професіограми за основними видами поліцейської діяльності: наук.-метод. посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В.О. Криволапчука. Київ: ДНДІ МВС України; ФОП Кандиба Т.П., 2018. 244 с.

8. Ануфрієв М.І., Ірхін Ю.Б., Курко М.Н. та ін. Професіографічна характеристика основних видів діяльності в органах внутрішніх справ України (кваліфікаційні характеристики професій, професіограми основних спеціальностей): довід. посіб. Київ: МВС України; КІВС, 2003. 80 с.

9. Синявський В.В. Психологічні основи профорієнтаційної професіографії: навч. посіб. Київ: ІПК ДСЗУ, 2010. 89 с.

10. Bouchard C., Blair S.N., Haskell W.L. Physical activity and health. Champaign: Human Kinetics, 2007. 410 p.

11. John O.P., Naumann L.P., Soto C.J. Paradigm Shift to the Integrative Big-Five Trait Taxonomy: History, Measurement, and Conceptual Issues. Handbook of personality: Theory and research. New York: Guilford Press, 2008. – Pp. 114–158.

REFERENCES

1. On the National Police: Law of Ukraine of 02.07.2015 No 580-VIII. Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine. 2015. No 40–41. Art. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> [Date of Application: 06.03.2021] [in Ukrainian].

2. On Bodies and Services for Children and Special Institutions for Children: Law of Ukraine of 24.01.1995. No 20/95-VR. Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR). 1995. No 6.

© Ostapovych Inna, 2021

Art. 35. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80#Text> (Date of Application: 06.03.2021) [in Ukrainian].

3. On Approval of the Instruction on the Organization of Work of Divisions of Juvenile Prevention of National Police of Ukraine: the Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine from 12/19/2017 No 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18#Text> (Date of Application: 06.03.2021) [in Ukrainian].

4. *Barko, V.I., Irkhin, Yu.B., Neshcheret, T.V., Shapovalov, O.V.* (2007) Profesiografichnyy opys osnovnykh vydiv diyal'nosti v orhanakh vnutrishnikh sprav Ukrayiny. "Professiographic Description of the Main Activities of Bodies of Internal Affairs of Ukraine": manual. Kyiv: KNUVS, Printing House of the Ministry of Internal Affairs. 100 p. [in Ukrainian].

5. *Karpilovska, S.Ya., Mitelman, R.Y., Synyavskyy, V.V., Tkachenko, O.M., Fedoryshyn, B.O., Yashchysyn, O.O.* (1997) Osnovy profesiografii. "Fundamentals of Professionalism": textbook. Kyiv: MAUP, 1997. 148 p. [in Ukrainian].

6. *Kovziridze, M.A.* (2018) Profesiografiya i psikhologicheskiye osnovy professiovedeniya. "Professiography and Psychological Foundations of Vocational Studies": textbook. Moscow: RUT (MIIT), 2018. Part I. 60 p. [in Russian].

7. *Ostapovych, V.P., Dubova, I.O., Barko, V.I.* and others (2018) Profesiogramy dlya osnovnykh vydamy politseys'koyi diyal'nosti. "Professiograms by Main Types of Police Activity: manual / for general ed. Prof. V.O. Kryvolapchuk. Kyiv: State Research Institute of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine; FOP Kandiba TP, 2018. 244 p. [in Ukrainian].

8. *Anufriyev, M.I., Irkhin, Yu.B., Kurko, M.N., Neshcheret, T.V., Omel'chenko, S.V., Synyavskyy, V.V., Shapovalov, O.V.* (2003) Profesiografichna kharakterystyka osnovnykh vydiv diyal'nosti v orhanakh vnutrishnikh sprav Ukrayiny (kvalifikatsiyini kharakterystyky profesiy, profesiogramy osnovnykh spetsial'nostey). "Professional Characteristics of the Main Activities in the Internal Affairs of Ukraine (qualification characteristics of professions, profesiograms of major specialties)": manual. Kyiv: Ministry of Internal Affairs of Ukraine; KIVS. 80 p. [in Ukrainian].

9. *Synyavskyy, V.V.* (2010) Psykholohichni osnovy proforiyentatsiynoi profesiografii. "Psychological Foundations of Career Guidance Professiography": textbook. Kyiv: IPK DSZU. 89 p. [in Ukrainian].

10. *Bouchard C., Blair, S.N., Haskell, W.L.* (2007) Physical activity and health. Champaign : Human Kinetics. 410 p. [in English].

11. *John, O.P., Naumann, L.P., Soto, C.J.* (2008) Paradigm Shift to the Integrative Big-Five Trait Taxonomy: History, Measurement, and Conceptual Issues. Handbook of personality: Theory and research. New York: Guilford Press. P. 114–158 [in English].

UDC 351.74:159.9

Ostapovych Inna,

Chief of the Juvenile Prevention Sector
UPD of the GU of NP in Volyn region,

Lutsk, Ukraine,

ORCID ID 0000-0002-5025-539X

LEGAL AND PSYCHOLOGICAL FEATURES OF PROFESSIONAL ACTIVITIES OF JUVENILE PREVENTION POLICEMEN OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE

The social, political and economic transformations taking place in modern Ukrainian society place new demands on the personality of the police officer and on his professional qualities. These transformations are especially important when the issue is considered in the context of police activities in the field of protection of the

© Ostapovych Inna, 2021

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2021.1\(51\).27](https://doi.org/10.36486/np.2021.1(51).27)

Issue 1(51) 2021

<http://naukaipravohorona.com/>

rights and freedoms of the child and strengthening the protection of childhood. Research of psychological and legal aspects of the service activities of juvenile prevention police units is necessary for the development of criteria for professional selection during the appointment and is a very important task. The activities of the juvenile prevention police unit are associated with a number of important and specific law enforcement tasks related to the protection of children, and directly related to the protection of children's rights and freedoms and make higher demands on his individual psychological characteristics and professional knowledge. Therefore, we believe that one of the leading criteria for effective professional development and a prerequisite for the success of professional activity is the appropriate professional and psychological selection, taking into account scientifically sound requirements for personal qualities, professional knowledge, skills and competencies of future juvenile prevention workers. The urgency of developing a professional profile of the police unit of juvenile prevention at the present stage is due to the need to address key issues of modern approach to personnel policy in the National Police of Ukraine, and will improve the use of human resources, optimize recruitment, training and retraining, streamline and regime to increase the efficiency of juvenile prevention units.

Keywords: National Police, professional activity, juvenile prevention, professional profile, personal profile, individual psychological features, professional competencies.

Отримано 19.03.2021